

науки: фізико-хімічні, біологічні, екологічні та агрономічні.

Засновником ґрунтознавства як окремої наукової дисципліни вважається В.В. Докучаєв, який у кінці XIX століття вперше розробив теорію ґрунтоутворення. Він описав ґрунт як продукт довготривалих процесів взаємодії материнської породи, клімату, органічних речовин, води та живих організмів. Основні праці В.В. Докучаєва, заклали основи вивчення ґрунтів з точки зору їх генезису, морфології та класифікації. Також, він запропонував концепцію зональності ґрунтів, яка дозволяє вивчати розподіл різних типів ґрунтів залежно від кліматичних умов та географічного розташування.

З розвитком технологій та застосуванням геоінформаційних систем з'явився новий підхід до дослідження ґрунтового покриву, який включає використання картографії та просторового аналізу для вивчення розподілу різних типів ґрунтів на території. Метод картографії ґрунтів дає змогу не лише оцінювати стан ґрунтів, а й прогнозувати їх зміни під впливом антропогенних факторів. Системи ГІС використовуються для створення цифрових карт ґрунтових ресурсів, що дозволяє виявляти зони деградації, забруднення та зміни в агроекосистемах. Такий підхід дозволяє здійснювати комплексний моніторинг ґрунтів, що є важливим для планування сільськогосподарської діяльності та відновлення деградованих земель.

Ґрунтовий покрив ТОВ «Лан» Богодухівського району Харківської області представлений чорноземом типовим середньогумусним важкосуглинковим, чорноземом типовим слабозмитим важкосуглинковим, чорноземом типовим середньзмитим важкосуглинковим, чорноземом намитим легкоглинистим, чорноземом опідзоленим важкосуглинковим, чорноземом реградованим слабозмитим. Всі ґрунти розвинулись на лесовидному суглинку.

УДК 631.417.2

Казюта О. М., канд. с.-г. наук, доцент, **Скриннік В. І.**, здобувач вищої освіти
Державний біотехнологічний університет
e-mail: pochvoved@i.ua

ВМІСТ ГУМУСУ У ҐРУНТАХ ПП АФ «КОЛОМАЦЬКА» БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В.В. Докучаєв та П.А. Костичев у своїх наукових працях детально розглядали гумус як одну з найважливіших складових ґрунтового покриву, що відіграє ключову роль у функціонуванні екосистем та забезпеченні життєдіяльності організмів, які живуть у ґрунті. Вони доводили, що гумус, зокрема його якісні та кількісні характеристики, є визначальним чинником, який впливає на основні функції ґрунту, а саме його родючість, водоутримувальну здатність.

Цей компонент ґрунту пов'язаний із процесами обміну елементів живлення, що є критичними для росту та розвитку рослин, а також для підтримання різноманітних біохімічних процесів, які відбуваються в ґрунті.

Дослідження вказують на те, що гумус також відіграє важливу роль у стабільності біогеоценозів, підтримуючи рівновагу між різними компонентами екосистеми. Саме через гумус здійснюється зв'язок між ґрунтом, рослинним покривом та тваринним світом, забезпечуючи ефективну циркуляцію поживних речовин і енергії.

У розрізі сільського господарства гумус є основою для забезпечення стабільної продуктивності ґрунтів, що є важливим чинником для розвитку аграрних систем. Тому питання гумусу займають одне з центральних місць у сучасних агрономічних дослідженнях і практиці. Його роль у забезпеченні стійкості сільськогосподарських екосистем, збереженні родючості ґрунтів та підтримці біорізноманіття стає дедалі важливішою в умовах сучасних змін клімату, впливу військових дій та інтенсифікації сільського господарства.

За результатами наших досліджень, у ґрунті першого поля сівозміни, площею 71 га, вміст гумусу складає 3,9%, що відповідає підвищеному рівню. На другому полі площею 96 га рівень гумусу також становить 3,9%. В ґрунті третього поля, площею 61 га, вміст гумусу незначно вищий – 4,0%, що також характеризується підвищеним рівнем. Найвищий вміст гумусу зафіксовано в ґрунті четвертого поля площею 113 га, де він досягає 4,1%, що відповідає високому рівню. Найнижчий вміст гумусу спостерігається у ґрунті п'ятого поля, площею 70 га, і становить 3,5%. В середньому вміст гумусу в ґрунтах польової сівозміни становить 3,9%.

Таким чином, вміст загального гумусу коливався в межах від 3,5% до 4,1%. Найнижчий рівень вмісту загального гумусу спостерігався в орному шарі ґрунтів п'ятого поля, де ґрунтовий покрив представлений типовим чорноземом та його еродованим аналогом. Вміст гумусу у ґрунтах всіх полів, за винятком четвертого, характеризувався підвищеним рівнем.

УДК: 633.854.78:631.811.98:631.5(477.7)

Калинов О. О., здобувач вищої освіти*
Державний біотехнологічний університет
e-mail: aleks1217@ukr.net

ТРИВАЛІСТЬ ОКРЕМИХ ФАЗ І ВЕГЕТАЦІЇ РОСЛИН СОНЯШНИКА ЗАЛЕЖНО ВІД ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ ТА ПОЗАКОРЕНЕВИХ ПІДЖИВЛЕНЬ

На різних етапах онтогенезу в рослинах закладаються певні вегетативні та репродуктивні структури, що забезпечують формування певного рівня продуктивності рослин. Від умов їх проходження залежить як їх тривалість, так і результативність під якою ми розуміємо кількісну та якісну повноту закладання органів рослини під час певного етапу.

Передпосівна обробка насіння і позакореневі підживлення за

---

*Науковий керівник – Рожков А. О., д-р с.-г. наук, професор